

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL »Naš tisk« / Direktori Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna »Slov.« poročevalca / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5/II, telefon 23-522 do 23-526 / Oglašni oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-9T-143 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalac

72750

PETA PLENARNA SEJA LONDONSKE KONFERENCE

Dobro razpoloženje med vsemi devetimi

London, 30. sept. (AFP). Peta plenarna seja londonske konference zastopnikov 9 držav se je začela nekoliko po 11. uri v Lancaster House. Pred tem je bil polurni sestanek med predsednikom francoske vlade Mendès-Franceom in belgijskim ministrom za zunanje zadeve Paulom Henryjem Spaakom. Kot je znano, je minister Spaak poročevalec o oborožitvi v okviru bruseljske pogodbe.

Predsednik francoske vlade Mendès-France je izjavil danes pariškemu dopisniku Reuterju, da je obljuba Vel. Britanije, da bo imela oborožene sile na evropski celini, bistven prispevek k naporom, ki so neogibni za mir v Evropi. Pripomnil je, da je njena odločitev »vredna velikih odločitev držav v preteklosti« in da ji morajo biti zato hvaležni vsi svobodni evropski narodi.

Ministri so se danes zbrali tudi dopoldne. Po končanem dopoldanskem sestanku devetih ministrov bo še sestanek ministrov za zunanje zadeve treh zahodnih okupacijskih držav in Zah. Nemčije, na katerem bodo proučevali vprašanje zaključka devetletne zasedbe Nemčije.

Upanje za uspeh londonske konference je zelo naraslo po večeršnjem sestanku. Danes v londonskih diplomatskih krogih skoraj brez izjeme izražajo upanje v uspešen konec londonskih razgovorov. Britanski sklep, sprejet na vladni seji konec prejšnjega tedna, da bo Velika Britanija obvezno imela na celini svoje vojaške sile, je koristil konferenci in več-

Turški vojaški zastopnik v stalnem sekretariatu Balkanske zveze

Agencija Jugopres je zvečela, da je bil imenovan za turškega predstavnika v vojaški sekciji stalnega sekretariata ankarškega sporazuma polkovnik Sedat Demirtas. Turški predstavnik je že prispel v Beograd in prevzel dolžnost.

Kot je znano, sta bila grški in jugoslovanski delegat v vojaški sekciji imenovana že prej. Jugoslovanski zastopnik polkovnik Branislav Barjaktarović je predsednik sekcije. Zastopnik Grčije je polkovnik Konstantin Ichaliotis.

Po obvestilih s pristojnega mesta bo vojaška sekcija v kratkem začela proučevati probleme in pripravljati gradivo za odbor stalnega sekretariata. (Jugopres)

OBISČITE

razstavo brezalkoholnih pijač v Domu Jugoslovanske armije.

25% POPUST NA ŽELEZNICI - Brezplačna poizkušnja sadnih sokov, mlečnih in marmeladnih izdelkov

Izjava Mendes-Francea dopisniku Reuterja - Splošno zadovoljstvo udeležencev nad britanskimi in ameriški obljubami - Razprava o nadzorstvu in inspekciji nad nemško oborožitvijo - Poročilo odbora strokovnjakov

obrambni načrt, ki bo sad sedanjih razgovorov.

Ostale delegacije so z velikim zadovoljstvom sprejele britanske in ameriške obljube.

Kanadski minister za zunanje zadeve Lester Pearson je izjavil danes, ko je odhajal iz poslojpa, kjer je bila konferenca devetih, da »stviri dobro napredujejo«. Nekateri italijanski delegati so izjavili, da je upanje za uspeh konference večje kot je bilo kdajkoli. Podobno vedro razpoloženje so pokazali tudi zastopniki drugih delegacij. Skupina nemških studentov, ki je na študiju v Vel. Britaniji, je priredila kanclerju dr. Adenauerju manifestacijo, ko je odhajal iz Lancaster Housea.

Najvažnejše vprašanje, ki so ga obravnavali na popoldanskem sestanku ministrov, je nadzorstvo in inspekcija nad nemško oborožitvijo. O teh vprašanjih so med ministri nekatera nesoglasja.

Konferenca je poslušala tudi poročilo o vključitvi Zahodne Nemčije in Italije v bruseljski pakt ter poročilo o priključitvi Zahodne Nemčije Atlantskemu paktu.

V londonskih diplomatskih krogih in opazovalci izražajo mnenje, da bi se konferenca utegnila končati že v prihodnjih 48 urah.

Odbor zahodnih strokovnjakov, sestavljen pred dvema dnevnoma, je danes popoldne podal poročilo na sestanku ministrov za zunanje zadeve

treh zahodnih okupacijskih sil in Zahodne Nemčije. Naloga odbora je bila, izdelati poročilo o postopku za prenehanje devetletnega zasedbenega obdobja v Zahodni Nemčiji. Zahodne sile so se sporazumele, da bodo okupacijski režim v Zahodni Nemčiji popolnoma odpravile. Ta odločitev pa je vezana na mnoga vprašanja, o katerih morajo sprejeti potrebne sklepe. Tu spada predvsem vprašanje statusa enot zahodnih sil, ki jih imajo v Zahodni Nemčiji in Berlinu. Sporazum o teh vprašanjih je najvažnejša naloga strokovnjakov. Odbor je pri svojem delu uporabil gradivo, ki sta ga v zadnjem času pripravila britanski in ameriški visoki komisar. Pri tem se je opiral tudi na dokumente in razgovore iz plenarnega sestanka londonske konference.

London, 30. sept. (AFP). Zastopnik britanskega zunanje ministrstva je izjavil danes popoldne, da so dosegli na peti seji devetih ministrov zadovoljiv napredek. Po njegovem računju se bo londonska konferenca, če ne bodo nastale kakšne nepričakovane težave, končala pred soboto. Dejal je, da so na današnji dopoldanski seji devetih ministrov govorili o nadzorstvu nad oborožitvijo sil, zlasti tistih, ki so pod poveljstvom Atlantskega paka.

Diplomatska kronika

Beograd, 30. sept. (Tanjug). Predsednik ljudskega odbora mesta Beograda Djurica Jojkić je sprejel danes na protokolarni obisk novo imenovanega romunskega veleposlanika g. Nikolae Gutza.

TRZASKO VPRAŠANJE

Doseženo soglasje v vseh glavnih točkah

Italijanski tisk in tuje agencije napovedujejo skorajšnji podpis sporazuma o Trstu

Beograd, 30. sept. (Jugopres). Beograjski politični krogi ne demantirajo vesti iz italijanskih virov, da je v vseh glavnih točkah za rešitev trzasko vprašanja že dosežena soglasnost. Diplomatskemu uredniku Jugopresa so v teh krogih izjavili, da lahko z optimizmom gledamo na možnost rešitve tega vprašanja.

Podpredsednik italijanske vlade Giuseppe Saragat je namreč v sredo izjavil novinarjem, da je Italija sprejela zadnji jugoslovanski kompromisni predlog za rešitev trzasko vprašanja, ni pa še dokončno dan podpis sporazuma, ker je to odvisno še od tega kdaj in kako bo italijanska vlada dala parlamentu poročilo o sporazumu.

V italijanskih uradnih krogih pričakujejo, da bo vlada razpravljala o sporazumu takoj ko se vrne zunanji ministri iz Londona. Na vsak način pa pred 8. oktobrom. Parlament pa bo o sporazumu razpravljal verjetno med debato o proračunu zunanega ministrstva, ki bo v skupščini 12. oktobra. Predsednik vlade Scelba pa je v točkah, ki jih vsebuje sporazum že večer obvestil generalno javnosti na sporazumu. Krožijo tudi vesti, da se pogajanja še nadaljujejo, ker je potrebno rešiti še nekaj manj važnih tehničnih vprašanj v okviru sporazuma ter se sporazumeti za datum podpisa.

Kominformovska »Unita« ostro napada italijansko vlado, ker je toliko pustila Titovim zahtevam in privolila na rešitve, ki je slabša od osmooktobrskega diktata. Nadalje piše, da pomeni sporazum »sramotno izdajstvo na škodo Istre«.

Značilno je tudi, da datum podpisa povezujejo nekateri italijanski listi z notranjepolitičnimi težavami Italije. Postavljajo vprašanje, kako bo sedaj vlada Scelba-Saragat oslabljena zaradi raznih škandalov ter notranjih nasprotij v samem vladnem bloku. Prebrodila sedanja vladna kriza. S tem v zvezi poudarjajo, da sedaj ni ugoden politični moment za objavo sporazuma. Od tega, kako bodo reagirale na sporazum nekatere struje

v sami vladni koaliciji, je morda mnogo odvisno, kdaj bo prišlo do njegovega podpisa in izvedbe.

Navzlic napovedovanju tiska, da je sporazum pred duri ter da se divizija »Trieste« iz Bologne že premika proti conu »A«, v Trstu ni opaziti nobenih znakov zadovoljstva ali spontanega navdušenja. Nasprotno. V Trstu je vzdušje negotovosti ter se opaža zaskrbljenost, še posebno zaradi težke gospodarske krize, ki se vedno bolj zastruje. Od vrnitve k Italiji pa v Trstu ne pričakujejo rešitve gospodarskih in drugih težav in gledajo zato z zaskrbljenostjo v bodočnost. S. Lenardič

Za večjo politično dejavnost ljudskih poslancev

Na konferenci poslancev v Mariboru so razpravljali o političnih, gospodarskih in važnih družbenih vprašanjih

Maribor, 30. sept. (Po telefonu). Danes se je sestal v Mariboru »mali štajarski parlament« - zvezni in republiški poslanci mariborskega, ptujskega, ljubljanskega, murskosoboškega in slovenjegraškega okraja. Med udeleženci sestanka sta bila tudi predsednik ljudske skupščine LRS tov. Miha Marinko in predsednik republiškega zbora tov. Jože Rus.

V štiriurni razpravi so ljudski poslanci analizirali politični položaj in gospodarske prilike na splošno in v tem področju posebej ter iznesli mnogo predlogov za pospešeno politično delo, pri katerem imajo poslanci pomembno in odgovorno mesto. V razpravi so obravnavali delo organizacij SZDL, s področja gospodarstva pojave zviševanja cen, obdavčevanja po katastru, dalje probleme s področja samoupravljanja v podjetjih, govorili o razpravi o komunah in pomanjkanju kadrov v nekaterih prizadetih področjih.

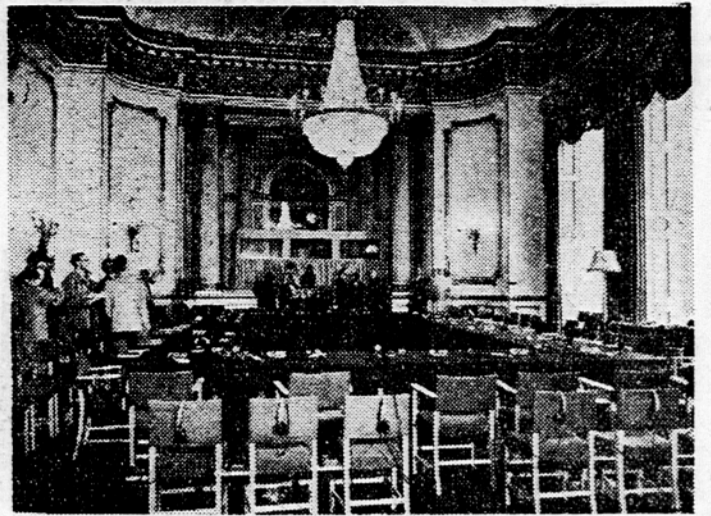
Kot prvi diskutant je tovariš Miha Marinko omenil, naj bi se podobni sestanki vršili pogostejše, kar bi pripomoglo, da bi poslanci nastopali med volivci enotnejše in bi se tudi njihova pobuda v aktivnem političnem delu povečala. Zlasti sedaj po »dopustniški« dobi, ki je zajela politične organizacije, je potrebno to delo poživiti, da bi bile naše organizacije sposobne na eni strani pojasnjevati vse probleme v našem notranje-gospodarskem in političnem dogajanju, na drugi strani pa tudi reagirati na socializmi tuje in sovražne nastope.

V nadaljevanju je predsednik Miha Marinko govoril o zviševanju cen nekaterim proizvodom, zlasti živilskim. Ni razloga prikrivati da nas ta pojav boli in je treba iskati razloge, pa tudi načine, kako ta pojav odstraniti. Največ subjektivnih razlogov za zviševanje cen je gotovo v naši trgovini, zlasti v trgovini s kmetijskimi pridelki. Med te vrste vzrokov spada brez dvoma veliko število okupovalcev gospiščinskih podjetij in s tem povezani preplačevanja, dalje verizništvu, monopolističen položaj posameznih podjetij, pomanjkanje konkurence, iskanje visokega tržnega dobička, slabosti v kadrovskem sestavu trgovskega aparata, sistem nagrajevanja v trgovini itd., posebno pa še pomanjkanje trgovske morale. Razprave o tem pojavu ne bi smeli usmeriti na maksimiranje cen, marveč predvsem na odpravljanje subjektivnih slabosti v trgovini. V nadaljevanju je govornik predsednik govoril o nagrajevanju osebja v trgovini, ki ne temelji na načelu nagrajevanja po naporih in zaslugah od doseženega prometa, marveč je odvisno od tržnega dobička. Omenil je tudi potrebo spremembe in izpolnitve nekaterih predpisov o trgovini. Pri tem je pa opozoril, da bi bilo napočeno zanašati se, da bi gospodarski instrumenti sami že lahko rešili vsa vprašanja brez stalnega in nenehnega političnega dela.

Tudi številni drugi poslanci so posvetili velik del svoje razprave temu vprašanju. Tako je Stane Škof navedel, da se čuti na vasi pravi lov za poljedelskimi pridelki, pri čemer se posemzna podjetja ne drže sklenjenih dogovorov, marveč vsa vprek preplačujejo pridelke. Poslanec Zoran Polič je omenil, da je ta lov za pridelki v Slovanicah tako velik, da n. pr. jabolka niti ne obrajo, marveč jih tresejo, ker nakupovalci odkupujejo vse, samo da blago dobi. Nadalje je opozoril, da se kmetijski pridelki prodajajo v mestih po 100 in več procentov dražje, kot so jih podjetja odkupila in bi bilo dobro ugotoviti, zakaj te velike razlike in kdo se z doseženimi dobički okorišča.

Ljudski poslanec Tone Bole je izrazil mnenje, da predstavljajo cene enega izmed najvažnejših problemov v našem gospodarstvu. Govoril je o nekaterih objektivnih okoliščinah, ki po njegovem vplivajo na oblikovanje cen. Glede cen v proizvodnji je bil mnenja, da bi bilo potrebno menjati sedanja določila, ki omogočajo proizvodnim podjetjem ustvarjati tista finančna sredstva, ki so za normalno poslovanje tovarne potrebna, glede formiranja cen v trgovini pa je predlagal spremembo predpisov v tem smislu, da bi bil za trgovino določen prodajni in trgovinski razpon, iz katerega bi lahko krila svoje potrebe, ne pa iz tržnega dobička. Ta razpon bi industrijskemu blagu lahko določale za svoje proizvode celo tovarne same.

Tov. Bole je omenil še nekatere pojave v delavskem samoupravljanju in dejal, da so odnosi delavski svet - upravni odbor - direktor že razčiščeni. Nastaja pa v tovarnah problem discipline, ker poizkušajo disciplinirati delavce, kar je proti demokraciji, pa zaradi tega upravni kader v tovarnah kaj rad popušča. Govoril je še o pojavih uravnilovke v sistem nagrajevanja v gospodarskih podjetjih, kjer je razpon med najnižjo in najvišjo plačo vedno manjši, zaradi česar čisto za razpisana mesta direktorjev in tehničnih vodij ni kandidatur, zlasti tam, kjer vodijo delavski sveti in upravni odbori uravnilovsko politiko. Tudi nagrajevanje visoko kvalificiranih delavcev v mnogih podjetjih ni

Velika seja dvorana v Lancaster House v Londonu, kjer ministri devetih držav razpravljajo o ustanovitvi evropske obrambne organizacije, ki naj bi nadomestila EOS in predvsem tudi o načinu kako izvesti oborožitev Nemčije in hkrati preprečiti obnove nemškega militarizma.

Admiral Mountbatten pri predsedniku Titu

Beograd, 30. sept. Predsednik republike Josip Broz Tito je večeraj sprejel na uradni obisk poveljnika britanske sredozemske flote admirala lorda Mountbattena, ki je že nekaj dni na obisku v naši državi. Pri sprejemu so bili navzoči tudi britanski diplomatski predstavniki v Jugoslaviji, člani Mountbattonovega štaba ter državni sekretar za narodno obrambo general Gošnjak, viceadmiral Cerni in general Sumnja.

Split, 30. sept. Komandant britanske sredozemske flote admiral lord Mountbatten, ki ga je večeraj na uradnem obisku na Brionih sprejel tov. Josip Broz Tito, se je danes ob 11. vrnil s svojo jahto »Surprise« v Split. Danes popoldne si je admiral lord Mountbatten s svojim spremstvom ogledal solinske izkopanine, kulturne in zgodovinske spomenike ter znamenitosti Trogirja. Zvečer okoli polnoči bo admiral lord Mountbatten zapustil splitsko pristanišče z vojno ladjo »Glasgow« in jahto »Surprise«.

V času svojega obiska v naših teritorialnih vodah od 22. do 30. septembra je admiral lord Mountbatten obiskal Boko Kotorski, Dubrovnik, Korčulo, Split, Prokljansko jezero pri Sibeniku in Brione. Lj. M.

predsednika republike dr. Jože Vilfan s soprogo, viceadmiral Josip Cerni in generalni major Miloš Sumnja.

Split, 30. sept. Komandant britanske sredozemske flote admiral lord Mountbatten, ki ga je večeraj na uradnem obisku na Brionih sprejel tov. Josip Broz Tito, se je danes ob 11. vrnil s svojo jahto »Surprise« v Split. Danes popoldne si je admiral lord Mountbatten s svojim spremstvom ogledal solinske izkopanine, kulturne in zgodovinske spomenike ter znamenitosti Trogirja. Zvečer okoli polnoči bo admiral lord Mountbatten zapustil splitsko pristanišče z vojno ladjo »Glasgow« in jahto »Surprise«.

V času svojega obiska v naših teritorialnih vodah od 22. do 30. septembra je admiral lord Mountbatten obiskal Boko Kotorski, Dubrovnik, Korčulo, Split, Prokljansko jezero pri Sibeniku in Brione. Lj. M.

nič boljše. Drugi diskutanti so bili prav tako mnenja, da se je treba za »uravnilovsko« miselnostjo odločno spopasti, saj zmanjšujejo te tendence napore za večjo storilnost, in predvideva zato novi predlog družbenega plana, spremembo plačnega sistema.

Tudi o gospodarskih vprašanjih vasi so poslanci precej obširno razpravljali: tako o kreditni politiki v zadrugah, ki ima še mnogo pomanjkljivosti (kakor tudi o odmeri davka po katastru). Zlasti glede zadnjega so navedli, da je mnogo pritožb proti odmeri davkov po katastru in se pojavljajo celo mnenja, da je ta sistem slabši kot je bil prej. Poslanci so ugotovili, da so v načinu določenega pomanjkljivosti, vendar je sistem odmere davkov po katastru neprimerno boljši, zlasti zaradi tega, kar temelji na objektivnih merilih, kot je bil kakršenkoli dosedanji sistem. Opozorili pa so, da lahko OLO v svojem okviru odpravlja mnogo pomanjkljivosti, ki so nastale.

Poslanci iz slovenjegraškega okraja so omenili težave, ki jih imajo zaradi pomanjkanja kadrov. Tako so morali na primer v Prevaljah zapreti šolo, ker ni učiteljev. Podobno pa je tudi v Crni. Mnogi »s bili mnenja, da je treba na eni strani reševati ta problem z boljšim nagrajevanjem, perspektivna rešitev je pa samo v šolanju in štipendiranju, za kar naj bi se zavzele zlasti bodoče komune, s čimer bi bilo tudi mogoče menjati sedanji socialni sestav na univerzi. Poslanec iz Mežice je navajal težave, ki jih imajo s pomanjkanjem tehničnega kadra in dejal, da je v Ljubljani največji »rudnik«, ker ostaja tu največ rudarskih inženirjev, zlasti še na dosedanji Visoki tehnični šoli, kjer imajo nekateri profesorji že po tri asistente.

Ob koncu posvetovanja so ljud. poslanci pooblastili okrajni odbor SZDL v Mariboru, da po potrebi take sestanke še sklicuje.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PRORAČUN REPUBLIŠKEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednika odbora za proračun Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicujeta 4. seja odbora v sredo, dne 6. oktobra 1954 od 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS, Trg revolucije.

Predlog dnevnega reda: izpolnjevanje proračuna za leto 1954, iz tajništva Ljudske skupščine LRS

S SEJE OLO CELJE

Odlašanje ustanavljanja komun bi pomenilo zaviranje razvoja našega družbenega življenja

Na predlog skupine 22 ljudskih poslancev in odbornikov je bila v sredo popoldne v veliki dvorani Narodnega doma skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO Celje. Na dnevnom redu zasedanja je bila le ena točka: poročilo in razprava o formiranju komun v celjskem okrugu.

Poleg 162 (od 204) ljudskih odbornikov je na začetku seje predsednik OLO Celje Riko Jerman pozdravil tudi ljudske poslance celjskega okraja, med njimi Viktorja Avblja, Mico Slandrov, nadalje predsednika OLO Šostanj Toneta Uriha, ljudska poslanka šostanjskega okraja Jakobna Zena in Franca Podvratnika ter mnoge zastopnike delovnih kolektivov.

Prva uradna razprava okrajnih ljudskih odbornikov ter ljudskih poslancev o ustanavljanju komun v celjskem okrugu je navdušeno zazvonela. Ta uspeh moramo pripisati ne samo lepi udeležbi, marveč tudi živahnosti in prepričljivi razpravi. Nasprotujoča gledanja pa so samo pripomogle, da je bila utemeljene potrebe in vloge komun zelo stvarna in več kot razumljiva.

Prvič, odkar zaseda ljudski odbor združenega celjskega okraja, se je na galeriji dvorane zbralo tudi večje število poslušalcev, kar dokazuje, da so volivci celjskega okraja zelo zainteresirani za ta problem.

Poročilo o razlogih, ki narokujejo ustanovitev komun v celjskem okrugu je imel predsednik OLO Celje Riko Jerman. V njegovem poročilu je bila zlasti poudarjena ugotovitev, da so v celjskem okrugu dozoreli vsi družbeni pogoji, da se spreminja tudi vsebinski obseg in organizacijska oblika ljudske oblasti ter nadalje, da bi odlašanje pri ustanavljanju komun objektivno pomenilo zaviranje nadaljnjega razvoja našega družbenega življenja.

V razpravi so prvi govorniki med drugim ugotovljali, da bodo v celjskem okrugu gospodarsko razvijale komunne hitre napredovalce od gospodarsko šibkejših. Zato so bili mnjenja, da bi kazalo ustanoviti posebne sklade za pomoč gospodarsko nerazvitim komunam. — »Je pa vprašanje,« tako je na koncu dejal inž. Mlečnik, »v kolikoli bi takšna politika stimulatorno vplivala na njihov gospodarski razvoj?« Tov. inž. Strukelj pa je k temu dodal: »Po mojem naj bi pomoč zaostalejšim komunam urejevali ljudski odbor skupnosti komun. Vsekakor pa ta pomoč ne sme iti v preveliko radodarnost, kajti s tem bi šibkejšim komunam dajali le potuho pri njihovem stremeljenju za napredek.«

Zastopnik Evropske ekonomske komisije o industrializaciji v Jugoslaviji

Beograd, 30. sept. Šef industrijskega sektorja Evropske ekonomske komisije g. Henry Waring, ki je te dni skupaj s funkcionarjem Evropske ekonomske komisije g. Vaclavom Kosteletzkyjem obiskal našo državo, je imel sinoči pred odhodom iz Jugoslavije tiskovno konferenco, na kateri je govoril o delu Evropske ekonomske komisije in o svojih vtihih iz Jugoslavije.

G. Waring je dejal, da se je bila Jugoslavija vedno zanimala za delo Evropske ekonomske komisije in vseh njenih komitejev, v katerih tudi zelo aktivno sodeluje. Na pobudo Jugoslavije je na primer Evropska ekonomska komisija začela proučevati elektrifikacijo vasi, razni jugoslovanski strokovnjaki pa zavzemajo v njenih komitejih vidno mesto. Tako je n. pr. inž. Slavner, podpredsednik komiteja za jeklo, inž. Han pa podpredsednik komiteja za elektroindustrijo itd.

Potem, ko je razložil nalogo in delo vseh komitejev Evropske ekonomske komisije, je g.

mune, v organizacijo administracije in hkrati trdil, da bi ne kazalo ustanoviti komunne, ker se bo potem oblast oddalila od ljudi. Po vsem tem kaže, da ponekod še vedno gledajo ljudsko oblast in njen razvoj v delovanju administrativnega aparata. Prav nič presenetljiv ni bil deželni debatni predsednik občinskega ljudskega odbora z Vrnskega, ki je med drugim povedal, da so zbori volivcev na njihovem področju odklonili kakršnokoli ustanovitev komun ali priključitev njihove občine k savinjski komun. Doslodno tej volji, je tudi občinski ljudski odbor na Vrnskem sprejel enak sklep! Torej na Vrnskem nečeno slišati o komun! Zelijo le imeti svojo občino z istimi praviciami, ki bi jih naj imela komun.

Na te pripombe, ki so pokazale, da so volivci še dosti premalo seznanjeni z bistvom in vlogo komun, je prvi odgovoril tov. Marčani, ki je prepričljivo analiziral vlogo komun ter njihov odnos do skupnosti komun, oziroma obratno, ter se predlagal, da naj o organizaciji administrativnega aparata govorijo na drugim mestu, ker to vprašanje nima ničesar skupnega z organizacijo ljudske oblasti v okviru komun.

V nadaljevanju razprave je spregovoril tudi tov. Avbelj, ki je med drugim dejal, da sta bili na današnji seja izrečeni dve misli glede ustanavljanja komun in sicer prva, da so za ustanovitev dozoreli vsi pogoji ter druga, da stvari okoli tega vprašanja še niso povsem razčiščene. — »Po mojem mnenju,« je dejal tov. Avbelj, »pa lahko dodamo le to, da so ponekod premalo in slabo razpravljali o komunah. Če bi bila razprava o komunah dobra, potem tudi občinski ljudski odbor ne bi mogel sprejeti sklepa, da ne pristopi k formiranju komun, temveč bi moral priti do nasprotnega zaključka. Vse kaže, da so nekateri funkcionarji intabulirani (to je vpisani v zemljiško knjigo, vključeni, op. pisca) v svojih občinah in da se zato ne morejo sprizniti s spremembami.«

Ko je tov. Avbelj konkretiziral dosedanja vloga občinskih ljudskih odborov, ki na gospodarski razvoj niso imeli nobenega vpliva, ter navajal razloge za ustanovitev komun, je dejal: »Osnovno vodilo, da pristopimo k formiranju komun je v tem, da približamo dejansko oblast ljudem.«

Glede na odnose med gospodarsko razvitejšimi in šibkejšimi komunami pa je tov. Avbelj dejal, da gospodarsko močnejša komun ne sme biti zadolžena s takšnimi prispevki na račun šibkejših komun, da bi ta podpora destimulativno vplivala na boljšo proizvodnjo na njihovem področju.

Svoj govor je tov. Avbelj zaključil z besedami, da nam je pri uresničevanju načela o poglabljanju družbenega samopopravljanja preostaja le pot k ustanavljanju komun, kajti dosedanja občinske gospodarske niso tako močne, da bi lahko izvajale tiste naloge in pravice, ki jih bo imela komun.

Na posebno vprašanje nekega ljudskega odbornika je sekretar OK ZKS Celje ter zvezni ljudski poslanec tov. Franc Simonič razložil predlog skupine ljudskih poslancev ter odbornikov o teritorialni razmejitvi komun v celjskem okrugu. Po tem predlogu ni nobenega dvoma da tvori Savinjska dolina v mešah sedanjega celjskega okraja zaključeno celoto z gospodarskim se-

dežem v Zalcu. Edino nejasno vprašanje je tu položaj občine Vrnsko. Povsem zaključeno, gospodarsko emoto predstavljajo tudi občine Slov. Konjice, Zreče, Loče. Sedež te komunne naj bi bil v Konjicah. Ali se bosta k tej komun priključili še občini Vitanje in morda Oplotnica, to bodo odločili volivci prizadetih krajev sam. Zaključeno celoto sestavljajo občine Laško, Rečica, Jurklošter, Breze in Rimske Toplice. Tu ni spora, da bi Laško ne bilo sedež bodoče komun. Dokaj nejasnosti pa je pri formiranju bodoče celjske komun. Po več predlogih kaže, da bo celjska komun sestavljena iz sedanjih občin: Celje, Vojnik, Frankolovo, Strmec, Skofja vas, Smartno v Rožni dolini, ter Store. Prebivalci Dobrne se morajo še odločiti, ali se bodo navezali na celjsko ali pa na šostanjsko komun. Tudi glede Smartnega v Rožni dolini obstaja predlog, da naj bi se priključilo k savinjski komun. Naslednja komun naj bi imela svoj sedež v Sempurju. Sem naj bi spadale še občine Dravjce, Silvnica, Žumpek, Ponikva in kraj Dobje. Ali bi se ta komun v bodočnosti obnesla, je zaenkrat težko reči. Vsekakor pa bi jo za začetek lahko ustanovili. Seta komun bi zajemala občine Šmarje pri Jelšah, Pristava, Rogaska Slatina in Rogatec. Za sedež te komun se

zavzema Šmarje in Rogaska Slatina. Kaže pa, da bodo delovni kolektivi iz Rogaske Slatine le imeli odločujočo besedno pri tem sporu. Ali bosta Podčetrtek in Polje sestavljala lastno komun, ki bi naj povezovala Obsoletje ter Kozvansko, je težko reči. Prav tako še ni razčiščen položaj občin Koze in Pilštani. Ali bodo te občine dobile posebne pravice? Razvoj bo nedvomno rešil tudi to vprašanje.

Med svojim izvajanjem je tov. Simonič obvestil ljudske odbornike še o sklepu volivcev šostanjskega okraja, da naj se bo komun, ki bosta po vsej verjetnosti ustanovljeni v mesih sedanjega okraja navežeta na celjsko skupnost komun.

Glede na to, da je spričo življenjskega vprašanja še vedno nujna večja aktivizacija volivcev, je ljudski odbor sprejel sklep, da se v najkrajšem času sklicijo zbori volivcev po vseh volilnih enotah. Na teh zborih naj prvenstveno razpravljajo o ustanavljanju komun.

Na predlog ljudskega odbornika tov. Hilberta Kamila pa so se člani obeh zborov OLO Celje izvolili 17 članski iniciativni odbor, ki bo do naslednje seje ljudskega odbora pripravil konkreten predlog o ustanavljanju komun v celjskem okrugu.

M. B.

Lepi uspehi petletnega dela

Tiskovna konferenca s Ciril-Metodijskim društvom katoliških duhovnikov

V sredo popoldne je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, ki jo je sklical glavni odbor Ciril-Metodijskega društva katoliških duhovnikov Slovenije. Zbranih je bilo 24 duhovnikov, članov CMD, med njimi predsednik društva župnik Matja Medvešek, podpredsednik dr. Stanko Cajnar, dekan teološke fakultete in župnik Franc Šmon prior kartuzije Pleterje dr. Edgard Leopold, profesorja na teološki fakulteti dr. Maks Miklavčič in Franc Lipičnik, ptujski proš Ivan Grajč, dravogradski proš Matja Munda, dekan Gabrijel Piščanec in drugi. Konference se je udeležilo večje število novinarjev ljubljanskih redakcij in dopisnikov beograjskih listov in agencij.

Na vprašanje, kako glavni odbor ocenjuje tretji občni zbor CMD, je odgovoril prof. dr. Stanko Cajnar, ki je dejal, da predstavlja letošnji občni zbor mejnik v delu društva, da je z njim zaključena petletna doba priprav in iskanja za delo, da se je v tem času Ciril-Metodijsko društvo afirmiralo pred domačo javnostjo in zunanjim svetom in da bodo sedaj odpravljati lahko prešli k delu, to pa je k izvrševanju tega, kar je bilo sprejeto na drugem občnem zboru društva.

»Ta občni zbor je imel moralno podporo katoliških družtev vse Jugoslavije. Danes so katoliški duhovniki organizirani v vseh republikah, razen v Makedoniji, tako da lahko rečemo, da je organizacija katoliških in pravoslavnih duhovnikov izvršena po vsej državi. Ker se je mnogo dela opravilo na pobudo našega društva, z našimi nasveti in po našem vzoru, zato mislim, da je naš sedanji občni zbor prav ob teh družtvih dobil nekako svoje dopolnilo.«

Na vprašanje, kakšne smernice si je društvo zadalo za prihodnost, je predsednik Medvešek odgovoril, da je občni zbor sprejel sklepe za bodoče delo, od katerih je poudaril naslednje: Glavni odbor naj bi še bolj skrbel, da bi se organizacijske oblike CMD učvrstile in zato je bilo določeno, da bo posebna študijsko-dokumentacijska komisija zbirala material o pozitivnem delu duhovnikov v času NOB. Še bolj naj se ustrdi za neobsej komisija in pri pokrajinskih odborih CMD se naj postavijo njene podkomisije, ki bi obravnavale vprašanja naših bratov na Koroskem in Slovenec pod Italijo. Za utrditev organizacije je osnovana organizacijska komisija, nadalje ekonomska socialna komisija in komisija za prošnje in priitobe. Sklenjeno je bilo, da se delo CMD simboliziral decentralizira, da bi osnovni organi društva lahko samostojno postavljali svoje programe v okviru navodil in sklepov glavnega odbora. Da bi se resneje pristopilo k proučevanju sodobnih vprašanj, bodo na terenu osnovani študijski krožki. Prav tako ima novi glavni odbor v načrtu, da poleg svojih sedanjih glasil »Nove volje in »Organizacijskega vest-

nika« izdaja priloge Novi poti o aktualnih problemih. Pevsiki zbor duhovnikov, članov CMD pa naj bi postal trajna ustanova.

Na vprašanje, kako se delo CMD odraža med slovenskimi duhovniki, je župnik Franc Šmon odgovoril, da predvsem v tem, da so mnogi člani s pomočjo društva postali zavedni člani naše ljudske skupnosti in pristajali socialistične ureditve, ki je mnogo bližja načelom katoliške vere kot razni kapitalistični sistemi. Pri tem je župnik Šmon navedel, da je od rimokatoliških duhovnikov v Sloveniji, ki jih je okoli 940, 55% včlanjenih v CMD. Od bogoslovcev pa je nad 90% včlanjenih v Cirilsko društvo bogoslovcev.

Na vprašanje, kakšni so trenutni odnosi med CMD in ordinariji, je prof. dr. Miklavčič dejal, da so društvena pravila vskladili z željami ordinarijev in zato ni nobene osnove za kakve pomisleke proti društvu. »Najhujše težave smo, mislim, premostili. Prepričan sem, da nam ne grozi nikaka nevarnost, da društvo ne bi moglo nemoteno delovati, ker je to stanovsko društvo duhovnikov kot dr. župljanov in ne cerkvena organizacija.«

Na vprašanje, kako gleda CMD na zakonodajo, ki zadeva vero in cerkev, je odgovoril

Plenum sindikata rudarjev Jugoslavije

Trbovlje, 30. sept. Jutri se bo sestal v Trbovljah v domu »Svobode« II. plenum sindikata rudarjev Jugoslavije. Predstavniki jugoslovanskih rudarjev bodo razpravljali o družbenem planu za leto 1955 in o tehniški zaščiti rudarjev.

J. K.

Metallurgji gredo v Belgijo in Avstrijo

Beograd, 30. sept. Dve delegaciji sindikata metalurgov in kovinarjev bosta odpotovali te dni na uradni obisk v Belgijo in Avstrijo. Skupino 15 jugoslovanskih metalurgov in kovinarjev, ki bo odšla v Belgijo, bo vodil predsednik republiškega odbora sindikata metalurgov Slovenije, Anton Sturm. Skupina, ki bo odšla v Avstrijo, bo štela 35 članov.

Kongres matematikov in fizikov

Zagreb, 30. sept. Dne 4. in 5. oktobra bo v Zagrebu II. kongres matematikov in fizikov FLRJ.

Razprava o knjižnicah na vasi

Zagreb, 30. sept. Cetrtri dan začenja Mednarodne federacije knjižničarjev v Zagrebu se je delo nadaljevalo v komisijah. Danes je skupina delegatov razpravljala o organizaciji in delu knjižnic na vasi. Posvetovanje bo končano jutri, ko bodo sprejeti sklepi za bodoče delo.

Matineje operet v Zagrebu

Zagreb, 30. sept. V Zagrebu bodo letos uvedli enkratne operetne matineje, ki bodo vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne v dvorani »Istra«. Za prvo matinejo v nedeljo, 3. oktobra bodo v koncertni obliki predvajali opereto Kalmannova »Marica«.

Sklepi blejskega kongresa za preventivno medicino

Bled, 30. sept. Sinoči se je končal II. kongres za preventivno medicino. Kongres je na podlagi poročil, ki so bila prebrana v posameznih sekcijah, zbral zaključke, ki jih je nato sprejel na svojem zadnjem plenarnem zasedanju. Te zaključke bo predložil kongres zveznemu izvršnem svetu in Ljudski skupščini FLRJ. Epidemiološka sekcija predlaga v resoluciji, naj se poveča borba proti pegavcu, čeprav je že v padanju. Malarija je v zadnjem času spet v porastu in moramo povečati borbo proti njej. Glede prehrane je kongres mišljenja, da je sedanja prehrana po-

manjkljiva predvsem glede na meso, sadje in mleko. Pristojni forumi naj poskrbe za zboljšanje prehrane. Nadalje govori resolucija, da so osnovne enote zdravstvene zaštite zdravstveni domovi odnosno zdravstvene postaje, ki morajo imeti enoten proračun, sestavljen iz dotacij ljudskih odborov, kakor tudi na podlagi samostojnega finansiranja. Kongres predlaga, naj se čimprej uveljavi zakon o zdravstveni službi in zdravstvenem osebju.

Sekcija za zatiranje alkoholizma je ugotovila, da pomeni alkoholizem danes enako nevarnost kakor tuberkuloza. Zato moramo posvetiti tej borbi več pozornosti in naj bi se tudi na naslednjem kongresu za preventivno medicino postavilo na dnevni red vprašanje borbe proti alkoholizmu. Sekcija za stanovanje in zdravje je ugotovila, veliko pomanjkanje stanovanj, zato naj bi se skušalo dati interesentom na razpolago predstveni zemljišča, kakor tudi ugodne pogoje za gradnjo stanovanj. Zemljišča naj imajo že potrebne komunalne naprave.

Posvetovanje ljudskih poslancev v Novi Gorici

Novi Gorica, 30. sept. Danes je bilo v sejni dvorani OLO v Novi Gorici posvetovanje ljudskih poslancev vseh okrajev Slovenskega Primorja. Posvetovanje se je udeležilo okoli 25 poslancev obeh zborov republiške in zvezne skupščine, med njimi tudi predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, zvezni poslanec France Bekv, Ivan Zegent, Jaka Avšič in drugi. V zvezi s razpravi so ljudski poslanci govorili o gospodarskih in političnih zadevah tega področja, kakor tudi o delu in vlogi ljudskih poslancev. Tov. Boris Kraigher je govoril o gospodarskem položaju in se pri tem zadržal tudi na vprašanju dviga cen. Obrazložil je tudi smernice novega družbenega plana.

M. B.

Potrebno je tudi, da se čimprej izdelajo regulacijski načrti posameznih krajev. Pri potrditvi teh načrtov naj sodelujejo ne glede na to, ali so namenjeni za mesto ali vas, organi sanitarne inspekcije. Sekcija za zaščito zdravja otrok in mladine je ugotovila, da je potrebno povečati profilakso za bolezni pri otrocih in šolski mladini. Kot učni predmet naj se uvede v vse šole higiena, kjer še ni.

S sprejetjem te resolucije je kongres zaključil delo. Pred sprejemom resolucije je bila še glavna skupščina higienske sekcije pri Zdravniškem društvu FLRJ, ki je izbrala za prihodnje leto svojo upravo. B. B.

Dne 29. sept. so v poročilu »Slov. poročevalca« o Zdravniškem kongresu na Bledu v referatu dr. Fr. Debevca (populščanje tuberkuloze med mladimi in Ljubljani) navajani % (odstožki), dejanska gre za pro milie (%). Medtem zgotovljena statistika za leto 1953-54 pokaže nadaljnji padec: od 17.65% na 5.75%, torej na 1/3.

Ilki Polani na tisti hiši, kjer je bilo prvo uredništvo »Ljudske pravice«. V nedeljo, 3. oktobra bo v Lendavi ob 9. uri slavnostno zborovanje, na katerem bo govoril predsednik ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko. Nastopili bodo tudi združeni mladinski in mešani pevski zbori Obmurgja. Popoldne pa bo gostovala mariborska Opera s »Prodano nevesto«.

V Lendavi bo v nedeljo veličasten zaključek tedna naprednega tiska

Na slavnostnem zborovanju v Lendavi bo govoril Miha Marinko

V počastitev 20-letnice naprednega tiska, bodo v mursko-soboškem okrugu v soboto in nedeljo glavne prireditve. Jutri, 2. oktobra bo ob 10. uri odkrita plošča na hiši, kjer so v letih 1934-35 tiskali »Ljudsko pravico«, popoldne ob 13. uri pa bo odkrita plošča v gorah blizu Lendave, ia hiši kjer je bila ustanovljena prva organizacija KPJ v Prekmurju. Spominska ploščo bodo odkrili tudi v Ve-

Pregled cen v Sloveniji

v tednu od 20. do 26. septembra

so se podražila za 1 dinar zbirna 2 dinarja v Gorici, na Jesenicah in v Kranju, kjer so stala 16, 18 oziroma 20 dinarjev, 16 dinarjev je bila najnižja cena, najvišja pa 20 (v Ljubljani).

Stanje na tržiščih s poljskimi pridelki v drugih republikah je trenutno približno naslednje: Kar se tiče pšenice na jugoslovanskem trgu, sta si ponudba in povpraševanje v glavnem v ravnotežju, zaradi česar se cene v glavnem niso spremenile. Pač pa narašča ponudba koruze, kar povzroča v nekaterih žitornih predročjih blago tendenco padanja cen. Le pri ovsu in jecmenu povpraševanje presega ponudbo, spričo česar so šle cene teh žitaric navzgor.

Ne glede na to, da se je zadnji čas povečal dovoz papirne na tržišču v Skoplju, Titovem Velusu, Kragujevcu, Novem Sadu, Nišu in drugih proizvodnih središih, se cene še vedno precej visoke. Če vemo, da trgovska in gostinjska mreža po večjih mestih še nista začeli pripravljati ozimne zaloge, tedaj lahko računamo, da bo povpraševanje po papirki tudi vnaprej še zelo veliko.

Filzola in čebule je precej večje kot lani in so cene tudi nižje. Odkar da v tej državi ni povprečno 19 dinarjev, filzolu pa 50 do 70 dinarjev.

»Steklo Slovenije od antike do danes«

Zagreb, 30. sept. V soboto, 2. oktobra bo Muzeju za umetno obrt v Zagrebu razstava »Steklo v Sloveniji od antike do danes«. Razstavo prireja Narodni muzej iz Ljubljane, ki ima bogato zbirko starega stekla v naši državi.

M. B.

DEVIZNI TEČAJI

Na deviz. obračunskem mestu v Ljubljani so bili 29. septembra 1954 zaključki po naslednjih tečajih:

USA dolar 1.000.—	(889.17. 1.013.27, 237.89);	angl. funt 3.130.—	(3.032.28, 3.114.84, 270.81);	DM	26.000.—
(25.985.60, 26.255.92, 287.55);	belg. frank 2.150.—	(2.175.13, 2.200.48, 286.75);	franc. frank 226.—	(233.41, 295.94, 245.28);	klir. švic. frank —
(19.962.50, 19.962.88, 190.98);	ital. lira 185.50	(183.93, 185.28, 285.96);	Lit 570	185.50	(183.19, 185.33, 187.10);
holand. gulden 23.500.—	(23.003.52, 23.475.88, 197.36);	šved. kr. —	(16.842.77, 16.842.75, 190.44);	egipt. funt —	(2.100.—, 2.100.—, 143.77);
obr. dolar	941.49	(928.25, 925.11, 211.70);	obr. dolar	Izrael 639.50	(631.00, 170.99);
obr. dolar	Grčija 757.—	(756.96, 756.97, 152.32);	obr. dolar	Turčija 656.26	(650.82, 652.05, 117.68);
obr. dolar	Izrael 658.05	(654.03, 658.50, 119.50);	obr. dolar	Argen. —	(653.—, 653.—, 117.67);
obr. dolar	Avstrija 525.50	(525.50, 124.85);	obr. dolar	Peru 475.—	(475.—, 124.85);
obr. dolar	Paragvaj 620.—	(620.—, 620.—, 106.87).			

OPOMBA: Stevilke v oklepaju pomenijo: 1. številco predhodni srednji tečaj FLRJ, 2. številco srednji tečaj FLRJ, 3. številco zlo po n. drž. za oznabo devize po n. drž. da v tej državi ni bilo zaključkov v Ljubljani.

SITUACIJA: Promet velik, večje ponudba v belg. frankih, italijanskih lirih ter avstrijskih, turških in izraelskih obrad. dolarjih. Povpraševanje v nekaterih devizah pada, dočim da je še vedno veliko v angleških funtih, nemških markah, italijanskih lirah, holandskih forintih, avstrijskih in turških obrad. dolarjih. Devizni promet je v zadnjem času nesorazmerno visoko obremenjen s povpraševanjem po devizah za razna službena potovanja, s čimer se zmanjšujejo devizna sredstva za blagovne plačine obveznosti.

Brez denarja ne bomo izpodrinili alkohola!

Ljubljana, 30. sept. V prostori Trgovinske zbornice je bila tiskovna konferenca v zvezi z veliko razstavo brezalkoholnih pijač, mlečnih izdelkov in sadja, ki jo bodo odprli v soboto. Na vprašanje, zakaj se brezalkoholne pijače razmeroma drage, so predstavniki industrije poudarili, da tudi po svetih brezalkoholne pijače največkrat niso cenejše kot vino. Nato so omenili nujno potrebo postavitve večjega števila predelovalnih obratov, kjer bi izdelovali sadne sokove s pomočjo hladne pasteriizacije. V začetku bo treba misliti na uvoz opreme in polnilnih strojev. Neke Ljubljano podjetje se menda že zanima za nakup licence za izdelovanje polnilnih strojev, mestni ljudski odbor Ljubljane pa za ureditve večje tovarne brezalkoholnih pijač.

Cedače večje zanimanje za

od srede na četrtak

Izjava Edena

Na londonski konferenci, ki se dokaj uspešno razvija, so doslej dosegli veljavo bruseljskega pakta in njegovo razširitev na Zahodno Nemčijo in Italijo. Ni pa še povsem jasno, če bo bruseljski pakt postal organizacija, ki bo kontrolirala oborožitev atlantskih držav. V sredo se o tem še niso mogli sporazumeti, vendar marsikaj govori, da bo v tem vprašanju prišlo do kompromisa med francoskimi in nasprotnimi stališči.

Ko so razpravljali na londonski konferenci o tej novi clogi in nalogi bruseljskega pakta, je bila najbolj pomembna izjava britanskega ministra za zunanje zadeve Edena, ki je v sredo zagotovil, da bo Velika Britanija dala na razpolago vsaj eni obrambi zahodne Evrope 4 divizije in ustrezajoče letalske sile. Tej svoji obljubi je dodal tudi značilno pripombo, da bo ta britanski prispevek obrambi zahodne Evrope ostal zagotovljen tudi v primeru, če londonska konferenca ne bi imela zadrževalnega uspeha. Dodal je tudi, da so on in njegovi tovariši v vladi o vsem tem razpravljali in odločali po zelo tehtnem razmišljanju.

Po tem važnem poudarku in zagotovilu britanskega zunanjega ministra je belgijski minister za zunanje zadeve Spaak načel vprašanje načrta kontrole oborožitve. Pri tem je omenil zlasti porušeno industrijo, ki je že od nekdaj središče nemške oborožitve, ter opozarjal na sklepe bruseljskega pakta, po katerem bo industrija vsake države dobila samo naročila za izdelovanje določenih vrst orožja in ne bo smela samostojno in samovoljno izdelovati ničesar, kar bi presegalo načrte razdelitve. Britanski minister za zunanje zadeve je pripomnil, da bo tudi Velika Britanija ne samo zaradi svojega deleža pri obrambi zahodne Evrope, temveč tudi zaradi skupnih interesov sodelovala pri kontroli proizvodnje in razdelitve orožja.

Laburisti o Cipru

Kongres britanske laburistične stranke je obravnaval v sredo tudi vprašanje Britanske skupnosti narodov ter sprejel, splošno resolucijo, ki pravi, da je treba dati samoupravo vsem britanskim kolonijam, ki so, ko bo njih razvoj tako samoupravo tudi praktično omogočil.

Posebna resolucija pa je bila posvečena kronske koloniji Cipru, ki zahteva svojo združitve v Grčijo po mnogih manifestacijah velike večine svojega grškega prebivalstva. Za obrazložitev te resolucije so bili na kongresu tudi obravnavani najrazličnejši argumenti za osamosvojitve Cipra in proti njej.

Obširno so razpravljali o zatrjevanju sedanje britanske vlade, da Ciper sploh še ni zrel za samoupravo.

Član izvršnega odbora laburistične stranke Driberg pa je dejal, da britanska vlada ni upoštevala visoke stopnje civilizacije prebivalstva Cipra in, ko je to prebivalstvo zahtevalo po svoji nacionalni pripadnosti združitve v Grčijo, tudi ni upoštevalo dolžnosti, ki bi jih moralo imeti že zaradi tradicionalnega prijateljstva in zavezanosti v Grčijo. Laburistična stranka je po njegovem mnenju upoštevala tudi strateške motive in zahteve britanske vlade, a da stoji danes vendarle na stališču, da je treba ustreči zahtevi večine prebivalstva, kajti tudi potem, ko bi bil Ciper združen v Grčijo, bi bilo še dovolj možnosti, da v strateškem pogledu Vel. Britanija ne bi bila v nobenem oziru prizadeta pri novi opredelitvi Cipra.

Ker je vprašanje Cipra zdaj že pred Organizacijo združenih narodov, zahtevajo laburisti, naj se britanska vlada še, preden pride do razprave na Generalni skupščini OZN, o problemu Cipra sporazume ne samo s predstavnikmi grške vlade, temveč tudi s predstavnikmi velike organizacije prebivalstva Cipra za združitve v Grčijo.

ZDA ponudile Siamu svoje vojaške enote

New York, 30. sept. (Reuter) Kakor piše washingtonski dopisnik »New York Post«, so ZDA uradno ponudile Siamu močne vojaške enote, ki bi pomagale pri spreprevanju naraščanja komunistične nevarnosti. Ameriške enote bodo poslale v okviru varnostnega pakta za jugovzhodno Azijo in bodo obsegale 1 divizijo, 1 letalsko enoto, ki bi imela od 30 do 75 letal, in mornariške enote.

Casopis dalje poudarja, da so o tem govorili, ko se je vodja generalnega štaba siamske vojske general Danarajate mudil v Washingtonu. Pri tem je s ameriški vojaškimi funkcionarji izdelal načrte, po katerih bi ZDA opremile in izurile 30.000 siamskih vojakov in tako povečale siamsko vojsko na 75 tisoč vojakov.

MINISTRI DEVETIH DRŽAV ODOBRILI

načrt o nadzorstvu nad nemško oborožitvijo

Po Spaakovem kompromisnem predlogu bi bila odgovornost za nadzorstvo porazdeljena med Bruseljski in Atlantski pakt - Neenotnost glede pravic o razdeljevanju ameriške pomoči

London, 30. sept. (AP) Zastopnik zahodnonemške delegacije na londonski konferenci je izjavil, da so ministri 9 držav odobrili kompromisni načrt o ustanovitvi in nadzorstvu evropske vojaške skupnosti. Po tem načrtu, ki ga je predložil belgijski minister za zunanje zadeve Spaak, bi bila odgovornost za nadzorstvo nad nemško oborožitvijo razdelje-

na na razširjeni bruseljski pakt in organizacijo Atlantskega pakta. Francija je prvotno vztrajala, naj bi to nadzorstvo pripadalo izključno organizaciji razširjenega bruseljskega pakta, ZDA, Velika Britanija in Federalna republika pa sta zastopali nasprotno stališče. Spaakov kompromisni načrt je vzbudil odobravanje v krogih zahodnonem-

ške delegacije, ki pravijo, da je odličan. Preden je podal svoj predlog, se je Spaak posvetoval s francoskim predsednikom Mendesom-Franceom, kar je omogočilo sporazum. V načelu so se sporazumeli tudi o sestavi 12 zahodnonemških divizij. Toliko je bilo določeno tudi v pogodbi o evropski obrambni skupnosti. Po besedah zahodnonemškega predstavnika se nadaljujejo pogajanja o nadzorstvu nad izdelovanjem orožja, klasifikaciji oborožitve, določitvi meja strateških pasov, v katerih bi bilo prepovedano izdelovanje nekaterih vrst orožja ter razdelitvi ameriške pomoči. Glede zadnjega vprašanja niso popolnoma enotni. Dulles bi hotel, da bi ZDA imele pravico same določiti in razdeljevati to pomoč. Francosko stališče pa je, da bi morala ta pravica pripadati novi evropski vojaški organizaciji. To bi veljalo tako za ameriško vojaško pomoč kot za ameriška »Off shore« naročila v Evropi.

Razgovori za pogrnjeno mizo

London, 30. sept. (Tanjug) Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles je bil danes gost na kosilu pri predsedniku britanske vlade Churchill. Na kosilu so bili tudi belgijski minister za zunanje zadeve Spaak, italijanski minister Martino in svetnik predsednika Churchilla za vprašanja atomske energije lord Cherwell.

Predsednik Churchill je za jutri sklical sejo vlade. V poučenih krogih sodijo, da bo minister Eden podal poročilo o napredku na konferenci 9 držav.

Britanski minister za zunanje zadeve Anthony Eden bo drepi priredil večerjo in sprejem za ministre zunanjih zadev 8 držav, ki sodelujejo na londonski konferenci.

Neuradni sestanek v Carigradu

Ankara, 30. sept. (AP) Turško ministrstvo za zunanje zadeve je sporočilo danes popoldne, da se bosta 10. oktobra srečala v Carigradu predsednik turške vlade Menderes in iraški predsednik Nuri Said. Obisk iraškega predsednika, ki se vrača s turneje po Zahodni Evropi, je neuraden. V diplomatskih krogih pa napovedujejo, da bi utegnili predsednika vlad obeh držav govoriti o pristopu Iraka k turško-pakistanskemu obrambnemu paktu.

V turških uradnih krogih pa govore o možnosti, da bi predsednik Bayar v bližnji prihodnosti uradno obiskal Irak, skupina visokih egiptovskih funkcionarjev za Ankaru. Smoter obeh obiskov bi bil baje posvečevanje o obrambi Srednjega vzhoda.

Mendes-France pojde v ZDA

London, 30. sept. (AFP) Iz dobro poučenih francoskih virov se je zvedelo, da bo predsednik francoske vlade in minister za zunanje zadeve Mendes-France v kratkem obiskal Washington, Dan potovanja še ni določen, verjetno pa bo to v prvi polovici novembra glede na to, da bo konec oktobra zasedanja sveta Atlantskega pakta.

Kazni za neposlusne poslance

Pariz, 30. sept. (AFP) Izvršni odbor socialistične stranke Francije je sklenil vsem poslancem in svetnikom Francoske unije, ki so bili nedisciplinirani pri glasovanju o EOS, vzeti pravico, da bi nastopali v imenu stranke, dokler trajajo sedanji mandat francoske skupščine. Izvršni odbor je sklenil tudi izključiti iz stranke Pierra Oliviera Lariera zaradi njegovega stališča ob debati o evropski obrambni skupnosti. Poslanca Charlot in Charles Lussy 5 let ne bosta smela nastopati v imenu stranke.

Posvet ministrov za finance držav britanske skupnosti narodov

Washington, 30. sept. (Reuter) Ministri za finance držav britanske skupnosti narodov so se danes zbrali v Washingtonu, da se bodo pogovorili o bodoči ekonomski strategiji glede na to, da ZDA verjetno v bližnji prihodnosti ne bodo odpravile za svoja tržišča. Ministri so očitno vzemirjeni, ker je ameriški minister za finance dal tako malo upanja, da bi se mogle ameriške tarife in uvozne carine v prihodnjem letu znižati. V Washingtonu so prišli na konferenco mednarodne banke in mednarodnega monetarnega sklada ter so izkoristili priložnost za medsebojne neuradne razgovore.

Na večerjajni konferenci mednarodne banke in mednarodnega monetarnega sklada so se izkristalizirala tri glavna vprašanja: da dneva za konvertibilnost funta Sterlinga in ostalih valut v dolarjem ne bo mogoče določiti pred prihodnjim letom; da ostanje ZDA trdno pri politiki »Amerika na prvem mestu«, kar pomeni, da bodo pomagale gospodarstvom svojih prijateljev, računajoč za lastno prosperiteto; da je Japonska postala eden izmed največjih političnih in gospodarskih problemov sveta glede njenih trgovinskih zvez z gospodarstvi svobodnih držav. Funkcionarji ne prikrivajo za-

skrbjenosti, da bi japonska industrija utegnila v velikem obsegu zavzeti svoje predvotno taktiko glede posnemanja britanskega kakovostnega blaga.

NOVICE V SLIKI

Pred nekaj dnevi so v Berlinu slovesno odprli veliko industrijsko razstavo, na kateri poleg Zahodne Nemčije sodelujejo še Velika Britanija, ZDA, Francija, Turčija, Grčija in Avstrija. Nemška industrija razstavlja vse proizvode od mikro-fotoaparata do strojev za velike hidro-električne centrale. ZDA pa so na tej razstavi pokazale ves razvoj atomske energije in možnosti njene uporabe. V otvoritvi te zelo zanimive nemške povojne industrijske razstave je prisel tudi londonski župan Sir Noel Bowater, ki je otvoril britanski paviljon. Na predvečer pa je bil gost berlinskega župana dr. Schreiberja, ki je niemu na čast priredil svečan sprejem. Na sliki vidimo londonskega župana Bowaterja v tradicionalnem občinstvu, ko v spremljevalni berlinskega župana dr. Schreiberja pred sprejemom pregleduje častno četo berlinske policije.

Obisk predsednika Tita

sodi med najvažnejše zunanje politične uspehe indijske vlade, je izjavil v indijskem parlamentu vodja opozicije

New Delhi, 30. sept. (Tanjug)

Vodja opozicije v indijskem parlamentu Ačarija Kripalani je izjavil davi med zunanje politično debato, da sodi bližnji obisk predsednika Tita Indiji med najvažnejše zunanje politične uspehe indijske vlade. Ko je našel najvažnejše dogodke, v katerih se je Indija uveljavila v mednarodnih zvezah, je dejal: »V kratkem bo Indija obiskala predsednik Tita, ki ga pozdravljamo. Tito je vodja hrabre evropske države, ki se je uprila vsem zunanjim grožnjam in ohranila samostojnost, ko so njeni sosedi drug za drugim postajali plen velike tuje sile.«

V važnem govoru, v katerem je izrekel priznanje Nehrujevi vladi za zunanje politične uspehe, je Kripalani po drugi strani ostro grajal vlado za neuspehe v reševanju problemov, ki neposredno prizadenejo to državo. To so vprašanje Kašmira, odno-

šaji s Pakistanom in Ceylonom, zveze s Tibetom in končno inozemske posesti na indijskem ozemlju. Portugalske posesti po mnenju šefa opozicije še niso osvojenone, ker se indijska vlada boji zameriti Zahodu in ker si napačno razlaga Ghandijevo načelo o nenasilju. Ugodne korake Indijcev za osvoboditev teh krajev je po besedah Kripalanija prepredila delhijska vlada, ker je prepovedala prehod državnih meja indijskim državljanom in ker je s tem, da dela umetne razlike med Goanci in Indijci, ustvarila vtis, da bodo Goanci v svoji borbi prepuščeni sami sebi. Kripalani je zahteval »odločnejšo in jasnejšo politiko v boju za osvoboditev teh posesti.«

Socialiste združuje medsebojno sodelovanje

Bruselj, 30. sept. Med koslom, ki ga je vodstvo belgijske socialistične stranke večeraj priredilo jugoslovanski delegaciji, sta predsednik belgijske socialistične stranke Max Buset in generalni sekretar SZDL Jugoslavije Edvard Kardelj izmenljivo zdravili. Max Buset je v svoji zdravilici poudaril uspehe, ki so bili doseženi v Jugoslaviji, Edvard Kardelj pa je

v odgovoru med drugim dejal: »Globoko smo prepričani, da ima vsaka država svojo pot v socializem in da ni nobenih določenih receptov, ki bi veljali za vse države. Socializem ni noben poteček, kateremu bi lahko točno določili strugo. Socializem je postal veletok, nezadržna stihija, ki se prebija skozi vseмоgoče vrzeli in ki poganja korenine po svetu.«

Tovariš Kardelj je nadalje poudaril, da socialiste na svetu združuje konstruktivna in pionirska razprava ter vzajemna kritika, ne pa kakšen enoten za vse veljaven recept. Dejaj, da bo samo sodelovanje omogočilo socializem ene dežele, da bodo lahko kar najbolj pomagali socialistem druge dežele. Takšna enotnost socialističnih sil na svetu bo lahko prispevala k utrditvi miru, ki je tako potreben.

Člani jugoslovanske delegacije so imeli večeraj dopoldne v Domu belgijske socialistične stranke v bližini Bruslja z voditelji belgijske socialistične stranke debatan sestanek. Zvečer pa jim je predsednik belgijske občine Andreieht priredil večerjo in sprejem.

Bruselj, 30. sept. (Tanjug) Delegacija SZDL Jugoslavije pod vodstvom Rodoljuba Čolakovića je danes dopoldne obiskala belgijskega ministra za delo Ely Trocleta. Člani delegacije so se z ministrom Trocletom dlje časa pogovarjali in se zanimali za socialno politiko belgijskih socialistov. Po razgovoru je minister Troclet pridržal jugoslovansko delegacijo na kosilu, ki se ga je udeležil tudi svetnik jugoslovanskega poslanstva v Bruslju Sava Obradović.

Popoldne je delegacija SZDL obiskala več ustanov belgijskega socialnega zavarovanja v Bruslju in okolici.

Generalni sekretar SZDL Jugoslavije Edvard Kardelj in član predsedstva dr. Vladimir Bakarić sta napravila danes zasebni obisk mestoma Gandu in Bruggessu.

Izraz solidarnosti in iskrenega prijateljstva

Zahvala predsednika grške vlade za jugoslovansko pomoč žrtvam zadnjega potresa v Grčiji

Atene, 30. sept. (Tanjug) Predsednik grške vlade maršal Papagos je poslal jugoslovanskemu

veleposlaniku v Atenah Radošu Jovanoviću pismo, v katerem se mu zahvaljuje za pomoč, ki so jo jugoslovanska vlada, organizacije in jugoslovanska mesta pred kratkim poslali grškemu prebivalstvu, ki je bilo prizadeto pri zadnjem potresu.

»Ta nova pomoč jugoslovanske vlade in raznih organizacij, sporoča v pismu grški predsednik, je ganljiv izraz solidarnosti in iskrenega prijateljstva med prijateljskimi in zavezniki narodi Jugoslavije in grškim narodom.«

»Prosim vas, sporočite jugoslovanski vladi in Rdečemu križu globoko hvaležnost žrtve nedavnih potresov ter iskreno hvaležnost grške vlade in naroda za pomoč, ki je tako dragocena.« pravi na koncu pisma grški predsednik.

Jugoslovanski veleposlanik v Atenah Radoš Jovanović je pred kratkim obvestil predsednika Papagosa, da je jugoslovanska vlada po jugoslovanskem Rdečem križu poslala v Grčijo vagon mleka v prahu, posamezna mesta — Beograd, Zagreb, Skopje, Niš in Subotica — pa so dala skupno 13 milijonov dinarjev kot prispevek za pomoč ponesrečencem.

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE

Kaj bo povedal Višinski?

V Generalni skupščini je predvsem veliko zanimanje, kakšno je sedanje stališče Sovjetske zveze glede razorožitve

New York, 30. sept. (Reuter). Vodja sovjetske delegacije v OZN Višinski bo danes verjetno skušal odvrniti pozornost svetovne propagande od londonske konference, ko bo govoril v Generalni skupščini. Pričakujejo, da bo na njegov govor odgovoril britanski minister Selwin Lloyd. Višinski bo, kakor sodijo, govoril o novem sovjetskem predlogu za evropski pakt varnosti, ki bi vključil

Zahodno in Vzhodno Nemčijo. Opazovali izjavljajo, da bo morda najprej napadel predlogo, o katerih sedaj razpravljajo na londonski konferenci glede suverenosti Zahodne Nemčije v okviru zahodnega obrambnega sistema. Prav tako menijo, da bo morda navedel predlog, ki ga je bil pred kratkim izrekel minister za zunanje zadeve Kitajske Ču En Laj za sklicanje nove konference o Koreji.

Višinski bi utegnili zahtevati povečano trgovinsko zamenjavo med Vzhodom in Zahodom, o čemer bodo pozneje razpravljali v ekonomskem odboru. Ponovil bo bržkone tudi zahtevo o brez-pogojni prepovedi atomskega orožja. Izjavil je že bil, da bo Sovjetska zveza razpravljala o ameriškem načrtu za razvoj mirroljubne uporabe atomske energije. Delegati zahodnih sil bodo izjave glede razorožitve z zanimanjem poslušali in pazili na vsako najmanjšo spremembo v sovjetskem stališču glede raz-

Višinski

orožitve ali morebitno izjavo, do Sovjetska zveza ne bo sodelovala pri razgovorih o uporabi atomske energije za mirnodobske namene.

Delo skrbniškega odbora

New York, 30. sept. (Tanjug). Na svojem prvem sestanku, ki je bil večeraj, je skrbniški odbor sprejel dnevni red in izvolil za podpredsednika odbora zastopnika Venezuele Victorja Ravasa, za poročevalca pa jugoslovanskega delegata Aleksandra Božovića. Generalna skupščina je že na plenarnem sestanku izvolila za predsednika skrbniškega odbora srbijskega delegata Refika Asaka. V tem odboru zastopa Jugoslavijo veleposlanik Ivo Vejvoda. Jugoslovanskega delegata A. Božovića, ki je tajnik stalne misije FLRJ pri Združenih na-

rodih, je predlagal za poročevalca mehiški delegat. V krajših izjavah so njegov predlog podprli zastopniki Belgije, Francije, Egipta, Indije, Urugvaj in Burme. Na predlog francoskega delegata so delegati izvolili Božovića pozdravili s ploskanjem.

Na dnevnem redu skrbniškega odbora je 7 točk. Odbor bo proučil položaj v nesamoupravnih področjih. Eno izmed najbistvenjših vprašanj, ki jih bo pretresal odbor, bo združitev Togolanda, ki je pod britanskim in francoskim skrbništvom.

TELEGRAMI

BONN, 30. sept. (Reuter). Predsednik zahodnonemške vlade dr. Adenauer bo podal prihodnji torek v Bundestagu izjavo o vladni zunanji politiki. Kakor računajo, se bo debata o zunanji politiki začela takoj po kancelarjevi izjavi ali dan pozneje.

ATENE, 30. sept. (Tanjug). Med Brazilijo in Grčijo je bil sklenjen sporazum o razširitvi blagovne zamenjave.

MOSKVA, 30. sept. (r). V Moskvo je prispele danes 16-danša britanska parlamentarna delegacija, ki jo sestavljajo člani obeh domov britanskega parlamenta — predstavniki konservativne, laburistične in liberalne stranke. Delegacija, ki bo ostala v Sovjetski zvezi dva tedna kot gost Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze, sta na letališču sprejela britanski veleposlanik v Moskvi in predsednik Vrhovnega sovjeta Ruske SSR Mihail Tarasov.

CARIGRAN, 30. sept. (AFP). Pri eksploziji stare bombe v Hereku v Turčiji je bilo ubitih 6 učencev.

Washington, 30. sept. (Reuter) Ameriške oborožene sile bodo v prihodnjih dveh letih povečane od 19 na 24 divizij. Tako so sinoči uradno sporočili v Washingtonu.

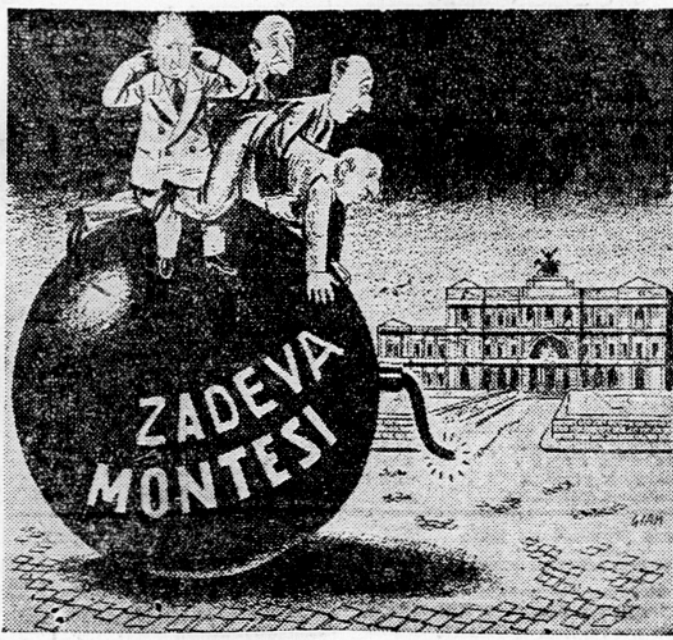
2 pa sta hudo poškodovana. Otroci se so vračali iz šole in v bližini reke, ki teče skozi to mesto, našli bombo in se z njo igrali.

TAIPEJ, 30. sept. (Reuter). Kuo-mintanska letala in bojne ladje so danes zasledovale koncentracijo kitajskih ladij vzdolž kitajske obale. Kitajske čete so se skušale večeraj izkrcati na otoku Macu, pa so bile odbite.

LONDON, 30. sept. (Reuter). Suddanski minister za delo Sa'ed Mohamed Nuriel bo odpotoval na enomesnično potovanje po evropskih državah. V Londonu bo ostal do 7. oktobra.

LONDON, 30. sept. (AFP). Britanski nacionalni sindikat železnice je sprejel ponudbo ravnateljstva nacionaliziranih železnic »zvišanje plač od 2 šilingsov 6 peninj do 8 šilingsov 6 peninj na teden. Povisjanje bo zajelo 300 tisoč železnicearjev.

HANOJ, 30. sept. (AFP). Delegat južnovietnamske vlade v Severnem Vietnamu Luu bo odpotoval iz Hanoja v Hailong, kjer bo ostal do umika francoskih oboroženih sil maja 1955. V tem smislu je danes poslal poziv prebivalstvu. Luat je zadnji zastopnik Bao Dalevega južnega Vietnama v Hanoju.

(iz »Risorgimento socialista«)

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove - Riše Miki Muster

313.

314.

315.

Začelo se je svitati, toda istočasno je vso pokrajino zalila megla. Nič zanesljivega se ni dalo videti in Jodyju se je zdela, da jezdi po nekem sanjskem svetu, iz katerega ga bo prebudilo šele sonce. Naposled so prišli iz gozda na plano. Namerili so naravno vnostr proti vodni luknji. Bil je to globok tolmun, ki ga je na dveh straneh obdajala goljava, da se noben sovražnik ni mogel neopaženo približati, na drugih dveh straneh pa je nudil gozd varno kritje. Lovci so razjahali in privezali pse. Skozi meglico se je tu in tam prikazala senca drobne divjačine, ki je prihajala pit.

Meglina koprena je nekoliko dvignila in na vzhodu se je prikazala rumena zora. Penny je dvignil roko in pokazal. V daljavi se je nekaj premikalo. Bile so postavbe volkov, ki so prihajali drug za drugim. Julija jih je zavohala, toda Penny ji je ukazal mir. Kraj, na katerem so bili, ni bil prikladen in bati se je bilo, da ne bodo prišli do strela. Zato je Penny predlagal, naj bi Jody pojedil v velikem loku volkovom za hrbet in jih nagnal proti skritim lovcem. »Jody še ni zanesljiv strelec,« je dejal, »to nalogo pa lahko prav dobro opravi.« Foresterji so predlog sprejeli.

Penny mu je razložil, kod naj pojedži, da ga volkovi ne bi pregledali opazili, in Jody je spodobdel Cesarja ter odpeketal. Srce je čutil visoko in v vratu in razburjeno je stiskal puško. Kdove ali se mu bo posrečilo. Ko se mu je zdela, da je dovolj daleč, je ostro zaokrenil Cesarja, ga ošvrknil in šinil na plano. Krdelo volkov se je zdrnilo. Že je bilo videti, da se hočejo vrniti, od koder so prišli. Tedaj je Jody dvignil puško in ustrelil. V strnjenem tropu so planili naprej. Uspelo je! Jody je oddiral za njimi in že je zasiašal strele, ki so se kot toča vsuli iz gozda.

DNEVNE vesti

KOLENDAR

Petek, 1. oktobra: Velja.

postojanko v Radmuru. Ujeli so 18 policistov in zaplenili mnogo voljskega materiala.

Partizanska vojska je po italijanski okupaciji osvobodila vso Dolenjsko in Notranjsko prav do žitnih pregraj pred Ljubljano. Svobodno so bile Primorska, Istria in Benečija, razen večjih mest in glavne prometne črte Ljubljana-Trst. Ti dogodki so bili za razvoj osvobodilnega gibanja na Slovenskem važna prelomnica. Poleg okrepite naše vojske je bilo najvažnejše vprašanje ustrednje ljudske oblasti. Tako so bile na osvobodeno ozemlju od 20. do 25. septembra leta 1943 prve svobodne volitve, na katerih je slovensko ljudstvo izvolilo svoje odposlance. Od 1. do 3. oktobra pa se je sestal v Kočevju prvi zbor odposlancev slovenskega naroda. Zborovanje se je udeležilo 572 odposlancev in odposlanec z vsake slovenskega ozemlja.

1. X. 1943 je bilo I. zasedanje odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

Na filozofski fakulteti je diplomiral tov. Marinič France. Cestitalo.

Zdrženje visokošolcev okraja Kočevje ima letno skupno 4. oktobra ob 11 uri v Ribnici. Za člane udeležba obvezna.

Društvo glasbenih umetnikov Slovenije vabi svoje člane, da se udeležijo poslovnih večerjev, ki jo priredi društvo v nedeljo, 3. oktobra na tisti prof. Trstju ob Sijevski odhodu v Ljubljano. Prijave in informacije v koncertni poslovalnici do petka zvečer. — Upravni odbor.

Stenografske in strojepladne tečaje, ki so bili doslej v okviru Ljudske univerze, prireja letos Slovensko stenografsko društvo. Prijave se sprejemajo vsak dan od 10. do 12. in 18. do 18. ure v Planinsko društvo Gosposka ulica 12 in na Ekonomski srednji šoli, Prešernova c. 8.

Likovna sekcija »Prešeren« v Celju prireja retrospektivno razstavo slik (okrog 150 del) članice Vere Fišer - Pristovšek, učenske prof. Steneta. Mala dvorana Uniona in Dita-od 3. oktobra do 12. oktobra. Obiščite jo!

Rezervne oficirje terena »Tone Tomšič«, ki še niso plačali letovne članarine, vabimo, da se oglasijo v društveni pisarni na Gosposki cesti v petkih med 17. in 18. uro. Odbor.

Otvoritev razstave otroških risb pod naslovom »Moji domovi« a. j. iz vseh delov Jugoslavije bo v soboto, dne 2. oktobra ob 18. uri v Jakičevem paviljonu. Vabljeni!

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI obvešča, da bo vpisovanje za tečaj tuje korespondence (angleške, francoske, nemške) in osnovni tečaj izpopolnilni tečaj knjigovodstva od 1. do 19. okt. v pisarni na Cankarjevi št. 11, soba 145, od 8. do 13. ure.

Naknadno se še lahko vpišete tudi v tečaje za tuje jezike, in sicer v francoski začetni in nadaljevalni intenzivni tečaj, III. letnik francoskega jezika, v vse letnike španskega jezika, nemški in angleški nadaljevalni intenzivni tečaj, italijanski konverzacijski tečaj in I. in II. letnik angleščine in nemščine za pouk v Mostah, na Viču in Sp. Siskli. — Lahko se še prijaviše tudi za tečaje esperanta in slovenskega jezika.

Z dopisnim tečajem se hitro naučite Esperanto. Prvo lekcijo pošlje proti priložitvi 50 din Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Najpriznejša zahvala doktorju Kramarju Ivanu, za trud in izredno poštovitost. Pacienti Internega oddelka bolnice Trbovlje. Mestniški Stanko, Savšek Franc, Pirč Stefan.

Diplomirani ekonomisti! Sestanev vseh diplomiranih ekonomistov bo v petek, 1. oktobra 1954 ob 19. uri v prostorih Ekonomske fakultete. Na dnevnem redu bo razgovor o združitvi ekonomskih in pravnih fakultete. Vabljeni!

»Konzertni list št. 1 izide danes v zvezku, ki obsega vse programe za solistične in simfonične koncerte v mesecu oktobru ter prinaša komentarje večine programskih del. V prodaji bo pri 20. oktobra. Pričetek ponuka bo 6. oktobra 49 dinarjev. Na edino tovrstno jugoslovansko revijo opozarjamo.

Vpisovanje v enoletni administrativni tečaj in strojepladne stenografske tečaje s pravico javnosti pri Administrativni šoli v Ljubljani. Roška c. 15 je do 5. oktobra. Pričetek ponuka bo 6. oktobra. Tečaj so začetni, nadaljevalni in višji, dnevni in večerni. Informacije daje ravnateljstvo.

Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije obvešča članstvo, da bo v tedni strokovni stanek in seminar 5. in 6. novembra t. l.

»Novi začetniški plesni tečaj« Centralne plesne šole se odprejo v nedeljo, 3. okt. ob 10. dopoldne in v ponedeljek, 4. okt. ob 18. zvečer. Za serdnejšice(ke) v soboto, 2. okt. in v sredo, 6. okt. ob 16. popoldne. Vpisovanje vsak dan od 17. do 21. Poučuje Jenko.

DANES SLADKOVODNE RIBE v vseh poslovalnicah.

Planinci! Triglavski dom na Kredarici in Koča pri Triglavskih jezerih sta od 2. oktobra zaprta. Planinsko društvo Ljubljana-matica.

Postarska planinska koča na Vrhu zaprta od 1. oktobra dalje. Za vsak okus Eau de cologne

777

»JELA« sol dodatek kopeli dela Rudeča. Popolnoma prerojen sli po kopeli, če si dolo vodi »JELA« sol, Dobi se v drogerijah in parfumerijah.

KROMOV prašek je najboljšo sredstvo za čiščenje steklin in posode. Dobi se zopet v vseh trgovinah.

KROSAN pozna danes že vsaka dobra gospodinja in vsak dober kmet. Krompr posut s KROSANOM ne gnije. Dobi se v drogerijah, semenarjih in zadržgah.

Ne žisti madažev z hincinom. Specialen preparat »FLEX« ni vnetljiv, slajno čisti in ne pušča roba okrog madaža.

Ni sobotnih veselic, ni nedeljskih izletov brez pritegnega jajčnega krogla »MARKIC - SPLIT« in njegovih odličnih sadnih sokov. Zahtevajte jih povsodi!

Vakovrstne bolečine vam sigurno prepreči Phenalgol tablete — najnovjši preparat tovarne LEK. Zahtevajte v lekarni le originalno škatlico Phenalgol tablet.

GLEDALIŠČE SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA OPERA

Petek, 1. oktobra ob 19.30: Verdi: PLES V MASKAH. Otvoritevna predstava sezone 1954/55. Gostovanje Rud. Franca, Izven.

Sobota, 2. oktobra ob 19.30: Gounod: FAUST. Gostovanje dirigenta Mitje Zebreta, Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, LJUBLJANA, Mestni trg 2.

Sobota, 2. okt. ob 20: Streicher - C. Kosmač: »Kam iz zadržg.« Veseloliga v treh dejanjih s petjem. Izven.

Nedelja, 3. okt. ob 16: Streicher - C. Kosmač: »Kam iz zadržg.« Veseloliga s petjem v treh dejanjih. Izven.

Ob 20: Streicher - C. Kosmač: »Kam iz zadržg.« Izven.

Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Mestnem domu od petki dalje od 10. do 12. ter od 15. do 17. ter eno uro pred predstavo. Rezerviranje tel. št. 32-860.

Sentjakobsko gledališče je razpisalo abonema za sezono 1954/55. Razpisana sta dva abonmaja in b. Vpisovanje abonmaja bo od četrtega 30. sept. od 10.-12. in od 16. do 18. v pisarni v Mestnem domu. Abonema se lahko naroči telefonično na št. 32-860.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaža

Petek, 1. oktobra: Zaprto.

Sobota, 2. oktobra ob 20: Tennessee Williams: Steklena meza. Izven.

Nedelja, 3. oktobra ob 18: Tennessee Williams: Steklena meza. Izven.

Ob 20: Mira Mihelič: Zlati oktober. Izven.

MAGDE BERENDA

Četlepa hvala!

Zalujoči moj Martin, sin Darko in ostalo sorodstvo.

V Ljubljani, 29. sept. 1954. Ljubljana, Brežice, Zagreb, Cleveland.

Vsem, ki ste spremlili našega ljubega pokojnega

VALENTINA POGACNIKA posestnika na njegovih zadnjih poti, z nami sočustvovali in nam stali ob strani, mu poklonijo vence, naša iskrena zahvala.

Dobro polje, 24. sept. 1954. Rodbina POGACNIKOVA

Podjetje projektira, izdeluje in montira: vse vrste lesenih konstrukcij, streh za tovarne, hangarje, garaže itd., stolpe in druge odre, stalne in pomožne mostove, montažne opazje in odre za betonske in železobetonske konstrukcije, predelane industrijske zgradbe, lesenja, lesene hiše, paviljone, stopnice, lesene obloge stropov in sten, okna, vrata in vse vrste pohištva iz garantirano zdravega in suhega lesa.

»TESAR« - LJUBLJANA TELEFON: 32-506 ali 30-379

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Predstava v nedeljo, 3. oktobra odpade.

Opadajo tudi vse naslednje predstave do 10. oktobra.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 2. oktobra ob 20: Ugo Betti: Zločin na Kožjem otoku. Premierski abonma in izven.

Abonente opozarjamo, da lenajo predstavo za premierski abonma izjemoma v soboto, dne 2. oktobra. Predstave za ostale abonmaje bodo prišle na vrsto po vrnitvi celjskega ansambla iz Beograda.

KONCERTI

Pierre Fournier, vodilni violončelist na svetu, bo nočjo ob 20.15 v Filharmoniji začel koncertno sezono. Pri klavirju ga bo spremljal Marijan Lipovšek. Koncert, ki obsega skladbe Valentinja, Bacha, Beethovna in romantičnih, za »množico abonma«, ostali ne-abonmari seždejo, če se na razpolago v Filharmoniji.

RAZPIS

Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani razpisuje mesto knjižničarja.

Pogoji: končana gimnazija z maturo ali končana tehniška srednja šola, znanje tujih jezikov ter razgledanost v tehnični literaturi.

Prošnje, opremljene s prilogo iz katerih je razvidna šolska izobrazba, dosedanje službovanje ter potek življenja se vlagajo do 29. oktobra t. l. v Centralni tehniški knjižnici v Ljubljani, Tomšičeva št. 1.

OLO Kočevje razpisuje mesto okrajnega ekspozitorja veterinarja s sedežem v Dobrenpolju.

Pogoji: Veterinarska fakulteta z diplomom, 1-letni staž, odsluženje vojaškega kadra. Plača po dogovoru — družinsko stanovanje preskrbljeno.

Prošnje je vložiti pri Tajništvu OLO Kočevje do 20. oktobra 1954.

UMRLI

Po dolgotrajni, mučni bolezni nas je zapustila naša draga žena, sestra, teta in svakinja

ERNA ZUPANČIČ rojena Doljak

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 2. 10. 1954 ob 17. uri iz Joževove mrtičke vežice na Zalah. — Zalujoči: mož prof. Franca, sestra Julijana prof. Basin, Marija prof. Zalohar, brat Franc z družinami in ostalo sorodstvo. Medno, Ljubljana, Novo mesto, Gorica, Trst.

Umrl je naš brat

ALOJZ PRETNAR upokojenec

Pokopali smo ga dne 29. sept. 1954 v Ljubljani.

Zalujoče sestre: Mici, Pavla, Ana in Justina.

ZAHVALE

Vsem, ki ste s svojimi obiskom lajšali dneve in ure nienega trpljenja, vsem, ki ste jo spremenili v njeno poslednje domovanje, ji okrasili zadnje poti s zvezjem, ki ga je tako ljubila, izrekli ustmeno in pisмено svoje sočutje ob bridki izgubi moje nepozabne ženke, mame, stare mame in svakinje

MAGDE BERENDA

Četlepa hvala!

Zalujoči moj Martin, sin Darko in ostalo sorodstvo.

V Ljubljani, 29. sept. 1954. Ljubljana, Brežice, Zagreb, Cleveland.

Vsem, ki ste spremlili našega ljubega pokojnega

VALENTINA POGACNIKA posestnika na njegovih zadnjih poti, z nami sočustvovali in nam stali ob strani, mu poklonijo vence, naša iskrena zahvala.

Dobro polje, 24. sept. 1954. Rodbina POGACNIKOVA

Podjetje projektira, izdeluje in montira: vse vrste lesenih konstrukcij, streh za tovarne, hangarje, garaže itd., stolpe in druge odre, stalne in pomožne mostove, montažne opazje in odre za betonske in železobetonske konstrukcije, predelane industrijske zgradbe, lesenja, lesene hiše, paviljone, stopnice, lesene obloge stropov in sten, okna, vrata in vse vrste pohištva iz garantirano zdravega in suhega lesa.

»TESAR« - LJUBLJANA TELEFON: 32-506 ali 30-379

Podjetje projektira, izdeluje in montira: vse vrste lesenih konstrukcij, streh za tovarne, hangarje, garaže itd., stolpe in druge odre, stalne in pomožne mostove, montažne opazje in odre za betonske in železobetonske konstrukcije, predelane industrijske zgradbe, lesenja, lesene hiše, paviljone, stopnice, lesene obloge stropov in sten, okna, vrata in vse vrste pohištva iz garantirano zdravega in suhega lesa.

KINO

»UNION«: amer. barvni film »V vrtincu«. Brez tednika. Predstava vsak dan samo ob 15. Ob 20. pa se predvaja mehiški film »Vredno tvoja«, Tednik.

»KROMA«: franc. film »Plačilo za strah«. Brez tednika. Predstava ob 15, 17.30 in 20. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 10-11 ter od 14. dalje.

»SLOGA«: slovenski film »Vesna«. Tednik. Predstava ob 15, 18 in 20. Ob 10. uri dopoldne matineja franc. filma »Plačilo za strah« po enotnih cenah 30 din. Prodaja vstopnic za matinejo od 9-10. za popoldanske predstave pa od 10-11 ter od 15. dalje.

»SOCA«: ameriški film »Pregnancija iz Poker Flata«. Tednik. Predstava ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10-11 ter od 15. ure dalje.

»SISKA«: ameriški barvni film »Ljubinec iz New Orleansa«. ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15. dalje.

»TRIGLAV«: ameriški film »Mac« ob 16 in 20. Prodaja vstopnic od 15. dalje. Obiskovalce opozarjamo, da bodo od 1. oktobra redno tudi predstave ob 16.

»LITOSTROJ«: francoski film »Prišel je noč« ob 18 in 20. Danes zadnjičkrat. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

»VEVCE«: ameriški film »Vlomilec«. »DOLMALE«: ameriški film »Najboljša leta našega življenja«. Ob 20. uri.

»CELJE«: ameriški barvni film »Rdeče nebo nad Montano«. ob 18 in 20.

»CELJE«: nemški film »Gospodična Casanova«. ob 18.15 in 20.15.

KRANJ »STORZIČ«: amer. barvni film »V vrtincu«. Brez tednika. Predstavi ob 15.30 in 20.

JESIŠČE »RADIO«: angleški film »Kapitanov tri«. ob 18 in 20.

JESIŠČE »PLAVZ«: ameriški barvni film »Afriška kraljica«. ob 20. uri.

»KONCERTI«

Pierre Fournier, vodilni violončelist na svetu, bo nočjo ob 20.15 v Filharmoniji začel koncertno sezono. Pri klavirju ga bo spremljal Marijan Lipovšek. Koncert, ki obsega skladbe Valentinja, Bacha, Beethovna in romantičnih, za »množico abonma«, ostali ne-abonmari seždejo, če se na razpolago v Filharmoniji.

»RAZPIS«

Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani razpisuje mesto knjižničarja.

»OLO Kočevje«

OLO Kočevje razpisuje mesto okrajnega ekspozitorja veterinarja s sedežem v Dobrenpolju.

»UMRLI«

Po dolgotrajni, mučni bolezni nas je zapustila naša draga žena, sestra, teta in svakinja

»ZAHVALE«

Vsem, ki ste s svojimi obiskom lajšali dneve in ure nienega trpljenja, vsem, ki ste jo spremenili v njeno poslednje domovanje, ji okrasili zadnje poti s zvezjem, ki ga je tako ljubila, izrekli ustmeno in pisμένο svoje sočutje ob bridki izgubi moje nepozabne ženke, mame, stare mame in svakinje

»MAGDE BERENDA«

Četlepa hvala!

Zalujoči moj Martin, sin Darko in ostalo sorodstvo.

»VALENTINA POGACNIKA«

posestnika na njegovih zadnjih poti, z nami sočustvovali in nam stali ob strani, mu poklonijo vence, naša iskrena zahvala.

»DNEVNE VESTI«

Postojanko v Radmuru. Ujeli so 18 policistov in zaplenili mnogo voljskega materiala.

»PARTIZANSKA VOJSKA«

Partizanska vojska je po italijanski okupaciji osvobodila vso Dolenjsko in Notranjsko prav do žitnih pregraj pred Ljubljano. Svobodno so bile Primorska, Istria in Benečija, razen večjih mest in glavne prometne črte Ljubljana-Trst. Ti dogodki so bili za razvoj osvobodilnega gibanja na Slovenskem važna prelomnica. Poleg okrepite naše vojske je bilo najvažnejše vprašanje ustrednje ljudske oblasti. Tako so bile na osvobodeno ozemlju od 20. do 25. septembra leta 1943 prve svobodne volitve, na katerih je slovensko ljudstvo izvolilo svoje odposlance. Od 1. do 3. oktobra pa se je sestal v Kočevju prvi zbor odposlancev slovenskega naroda. Zborovanje se je udeležilo 572 odposlancev in odposlanec z vsake slovenskega ozemlja.

Prav imaš, draga moja, alkohol je škodljiv!

MALI OGLASI

OGLASI ZA NEDELJSKE OBJAVE SE SPREJEMAJO V SOBOTO SAMO DO 11. URE!

DELAVSKI SVET Strojnege mlazarstva, Kranjska gora, razpisuje mesto računovodje s takojšnjim nastopom. Rok prijave s obširnim življenjepisom do 15. oktobra 1954. Po možnosti 5-letna praksa v znanju lesne stroke. 16096-1

GOSPODINSKO POMOČNICO za nekaj ur dnevno k triletni družini iščem. Naslov v ogl. 16095-1

VOZIČKE (štrikolesne), poceni prodam. Malenšek, Vižmarje. 16094-4

SAMSKO SPALNICO poceni prodam. Malenšek, Vižmarje. 16095-4

NOV RADIO poceni prodam. Lavrič, Za garažami 10. 16074-4

FRUSKOGORSKA VINA so najboljše in poceni, zato kupite pri »Zmajevac«, Šiška Cerknjava 17 in 23, telefon 22-885. 16163-4

KUPIMO GEODETSKE INSTRUMENTE, avtomatske in ročne, tudi dolet z buško za poligoniziranje, jekleni poljski trak, namršalni aparat sistema Frommejev tahigraf ali podobno, kotno prizmo. Godzarska srednja šola, Ljubljana, Miklošičeva 7-a. 46776-8

PREKLICUJEM, kar se govori o mladoletni Zalar Rozki, Ornek 34. Jankovič Franca, Orehek 16112-11

»BRUNO«, tovarna usnja v Trzinu sprejme tako tehnične vodje, strokovnjake za goranje krom usnje, ki ima najmanj 5-letno prakso. Interesenti naj se javijo ustmeno ali pismeno. 16096-1

GOSPODINSKO POMOČNICO — srednjih let, vajena tudi kuhe, za takoj iščem. Tavčarjeva 2-III. 16027-1

SLUŽBO poslovovalne ali pomožne v sferi ali v manufakturni v Ljubljani iščem. Naslov od 1. X. do št. X. Poudbe v ogl. odd. pod »Strokovno sposobna«. 16091-1

FRIZERSKI SALON (tri frizerke, klobuke, stroj za trajno in napravo za toplo in mrzlo vodo) v zelo dobrem stanju prodam. Informacije: Dobriša, Kocer, ulica Madonnetta št. 10. 16037-4

ZENSKO KOLO, športno, malo rabljeno prodam. Cesta dveh cesarjev 481. (Bivša tovarna — Sp. — Zg. Šiška) v oglaševalni oddelki. 16094-4

VIOLINO — četrtinsko, kupim. Dr. Kramberger, Trbovlje. 16025-5

»STEYER BULLDOG« (polosovine, akse) in druge dele kupim. Jurca, Tovarniška 1, Ljubljana. 16093-5

POSESTVO 6 ha z mlincem, prodam. Poizvedbe: Povalec Andrej Dežno, Jurkovič. 16041-7

ENO-DVODRUŽINSKO HIŠO, vilo kupim. Možna zamenjava stanovanja. Ponudbe pod »Bežigrad« — Sp. — Zg. Šiška» v oglaševalni oddelki. 16057-7

ENOSOBNO STANOVANJE s kabinecom v centru zamenjan za enako ali za enosobno kjerkoli. Ponudbe v ogl. odd. pod »Suho«. 16094-9

USLUZBENKA išče za vsako ceno prazno ali opremljeno sobo — kjerkoli v Ljubljani ali okolici. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nujno«. 16099-9

STUDENT MEDICINE iz Zagreba nujno išče opremljeno sobo, po možnosti za enega. Ponudbe pod »Mirena« v ogl. odd. 16016-9

UCITELJ išče prazno ali opremljeno sobo v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nujno«. 16092-9

NAJDEN KLOBUK pri Tronostovju je sobi! Hrenova 18-1. 16054-11

ŠE NEKAJ...

Ofenziva »rnihi« ribičev se je končala na zatočni klopi

V času, ko so se v naših rekah na Primorskem drstle ribe, so jim »rnihi« ribiči napovedali boj. Oborožili so se z dinamitom, sredstvom in električnim tokom. Močan vodi ribjih sovražnikov je začel z uničevanjem rib pod mostom pri Renčah v reki Vipavi, kjer so se ribe najbolj drstle.

Ti junaki so bili rajonski elektrifikator Anžon, elektrotehnik Rudi Arčon, delavci Vlado Arčon, Franc Poljšak, Martijan Federutti, Jože Batešavec in šofer Alojz Koršič. Dobro opremljena ekipa, ki je v Renčah montirala transformator, je tudi priključila še posebno žico v reko, po kateri so spustili električno strela, da si tako nalovijo rib.

Vladimir Kodre in Alojz Ferjančič iz Goš ter Lojze Mohorčič iz Loča pa so si izbrali za svoje strateško točko stranski rekav Vipave Semljak, kjer so uničevali ribe z dinamitom oziroma kamnitom. Večji kmet Ivan Kozar in delavec Franc Kodelja iz Vipave pa sta napočila steklenice s smodnikom, jih opremila z vžgalno vrvice ter s tem »bombardirala« Vipavo.

Zaključek te ofenzive je bil, ko so se vsi znašli na zatočni klopi pred okrajnim ljudskim sodiščem. Osojenci so bili z denarnimi kaznimi od 1000 do 6000 din.

Tatovi v cementarni Anhovo

Ivan Brezigar, nakladar cementa v tovarni Anhovo je bil te dni obsojen na 7 mesecev zapora zaradi tatvine cementa. S tamer je začel že lani v jeseni. Prvih 49 vreč cementa je naložil na kamion v septembru, v oktobru pa si je prisvojil še nadaljnjih 10 vreč, marca letos pa ponovno 10 vreč.

Po tujem blagu je posegel tudi delavec Mihael Boite, tudi iz tovarne Anhovo. V mehanični delavnici je vzel vrtni ročni stroj in 12 m dolgo verigo, ki jo je demontiral v motornega dvigala. Za svoje dejanje se bo moral zavarovati pred okrajnim sodiščem v Novi Gorici. —jp

IZ KOPRA IN OKOLICE

Prihodnje leto bo tudi telefonsko omrežje koprškega okraja avtomatizirano. V načrtu je gradnja avtomatske centrale v Kopru

